

dal papež, spremljan od 16 kardinalov, v kapelo, opravil je tamkaj kratko molitev, podelil svoj blagoslov ter stopil v voz. Njegova pot je bil slavnosten spreved, v procesijah mu je hitel narod nasproti.

Med nepopisnim veseljem ljudstva se je vrnil papež Pij VII. v Rim dne 24. majnika 1814; že dne 3. majnika je bil Napoleon izkrcan na otoku Elba. Po še enkratni kratki vladni je moral na samotni otok Sv. Helene, kjer je imel časa in prilike dovolj, da je lahko razmišljal o Kristusovih besedah: »Peklenska vrata je ne bodo premagala«.

*

Evharistični kongres na Irskem. — Prihodnji svetovni evharistični kongres bo v Dublinu, glavnem mestu Irske. Irska je ena najodličnejših katoliških dežel. Znan je pregovor: »Kamor Irec pride, tja pride tudi Cerkev s Kristusom.« Ta pregovor jim je gotovo v čast. Irska je dežela svetnikov in mučnikov. Morda je ta mučeniška kri vlija v irsko zemljo in irske ljudi katoliško žilavost. — S kongresom bodo združili proslavo velikega irskega apostola, sv. Patricija. Minilo je 1500 let, odkar je zasijala Irski Kristusova luč. Prinesel pa jo je ravno sveti Patricij.

Sveto pismo kot star papir. Stalin, ruski diktator, je izdal nov dekret, da se morajo vse svetopisemske knjige in druge knjige cerkvene ali verske vsebine oddati okrajnemu sovjetu. Zaloge bodo potem poslali v papirne mline, da s tem odpomorejo pomanjkanju pa pirja. Vsega jim manjka v ruski objubljeni deželi. Čudno! Celo desetletje že šivajo in prikrojujejo ubogo Rusijo, pa na vseh straneh poka in zija.

Iz ruske brezbožne statistike. Po poročilu ruske organizacije »brezbožnikov« so sovjeti v zadnjem letu zaprli 567 cerkev in med temi 123 katoliških in 45 židovskih sinagog.

Prava sodba o občinah.

»Domovina« vodi vztrajno borbo za združitev naših občin. Razlogi, ki jih zato navaja, niso stvarni ter ne vzdržijo kritike. Tako je n. pr. »Domovina« v svoji številki z dne 23. oktobra med drugimi tudi navedla ta-le razlog: »Kako površno uradujejo takšne male podeželske občine, kjer je župan obenem tajnik, vedo prav dobro vsi, ki imajo opravka z občinami. Zato je potreba, da se spravi v vse občinske uprave temeljit red.« Mi smo ta splošni očitek, ki je naperjen proti malim občinam, zavrnil kot neosnovan, neresničen in proti mnogim županom krivičen. Ni resnica, da bi bilo v vseh malih občinah uradovanje površno in bi v njih vladal nered. Da smo imeli prav, ko smo zavrnil to »Domovinino« očitje, je tudi potrdil g. finančni minister dr. Šverljuga, ki je na jako številno obiskanem posvetovalnem zborovanju v Mariboru dne 12. novembra rekel o slovenskih občinah brez izjeme: »Dobro se zavedamo pomena občin, posebno pa vaših občin, ki so po-

sebne vrste in ki so dokazale, da dobro funkcionirajo.«

Lepo priznanje za naše občine iz ust kraljevskega ministra! Slovenske občine so svoje vrste, niso tako velike, kakor po drugih pokrajinah države, a so vendar dokazale, da dobro funkcionirajo. Tako sodi g. finančni minister. Ta sodba je prišla ravno o pravem času, ko se resno pretresuje vprašanje, kakšna bodi oblika občine v bodočnosti. Ne samo velike občine, marveč tudi majhne, to sledi iz splošne sodbe g. ministra o slovenskih občinah, dobro funkcionirajo. Ta sodba g. finančnega ministra je obenem najlepše zadoščenje za slovenske župane, tudi za župane malih občin, zoper koje je »Domovina« dvignila očitje, da površno uradujejo ter da v takšnih občinskih upravah vlada nered.

Ravno tako malo stvarna so »Domovinina« zgodovinska izvajanja o postanku naših malih občin. Mi smo v našem listu že ugotovili, da »Domovina« ne pozna naših razmer ter vsled tega nepravilno tolmači razloge, ki so vodili do oblikovanja malih občin. V svoji številki z dne 13. novembra se »Domovina« trdovratno vrača k svoji trditvi, da so male občine nastale večinoma iz strankarskih ozirrov. Krivi so tega kajpada duhovniki! V tistih pokrajinah, tako uči »Domovina«, — kjer je imela strankarska duhovščina odločilen vpliv, so se občine cepile in nastalo je veliko število majhnih občin. Ko so nastajale naše občine, »Domovine« še ni bilo. »Slovenski Gospodar« pa je že bil ter je ta razvoj ne samo opazoval kot očividec, temveč ga tudi dejansko podpiral in zato je v tem prijetnem položaju, da more »Domovino« poučiti.

Razlogi, iz kojih so nastale majhne občine, so krajevni, povečini gospodarski, pa tudi prosvetni in ne v zadnji vrsti narodnostni. Da slovensko duhovščino pri tem niso vodili nobeni strankarski oziri, je najboljši dokaz to, da takrat, ko so naše občine nastajale ter se oblikovale v sedanjo obliko, rodoljubni in narodno-zavedni Slovenci niso bili razcepljeni v stranke, marveč so složno delovali v eni stranki. Na Slovenskem Štajerskem se je še le v drugi polovici prvega desetletja sedanjega stoletja prej enotna organizacija narodno-zavednih Slovencev razcepila ter so se ustanovile razne stranke.

Takšna so zgodovinska dejstva. — »Domovina« bi boljše storila, da si to zapomni, kakor pa da nam očita: »To si naj zapomni »Slovenski Gospodar«, ki je pokazal svojo staro barvo s tem, da zagovarja male občine, čeprav je jasno kakor beli dan, da male občine mnogo stanejo, a ne morejo ničesar v redu napraviti.« Koliko sedanje občine stanejo, vemo. Koliko pa bodo velike občine stale, še ne vemo, kakor se tudi ne more vnaprej reči, da bodo te občine »vse v redu napravile«. »Domovina« tudi omalovažuje vprašanje razdaljenosti in vsled tega zamude časa za oddaljene občinarje. Piše namreč: »Pri vprašanju združitve majhnih občin pač ne more biti odločilno, če bo

Samo 130 Din
rdeča ali rožasta odeja!

Samo 150 Din
krasna klot odeja!

Samo 43 Din
sivo vzorčasta flanel-odeja!

1004/7

Razpošilja

Trgovski dom Stermecki, Celje št. 24

Neodgovarjajoče se zamenja ali vrne denar.
Zahtevajte takoj novi, veliki, brezplačni
ilustrirani cenik z več tisoč slikami!

ena ali druga oseba morala napraviti nekaj korakov več do župana, da tam opravi svoje posle pri občini. Za nekaj korakov res ne gre. Če pa je treba hoditi po 2, 3, 4 ure dalje in morda še več, kaj bo k temu rekla »Domovina«? Ob enem opozarjamo »Domovino« na to, da je še dolžna odgovor na naše vprašanje o združitvi majhnih mestnih in trških občin z okoliškimi kmetijskimi občinami. »Jutro«, dobra tetka »Domovinina«, je odločno proti takšni združitvi, češ, da bi to pomenilo utopitev malih mestnih in trških občin v kmetijskih okolih. Kaj pravi k temu »Domovina«? Ali je tudi ona za to, da velja druga mera za male kmetijske občine, druga pa za male mestne in trške občine?

Občni zbor

Kmetijske zveze v Mariboru

bo v sredo dne 10. decembra 1930 ob 10. uri predpoldne v Zadrugi gospodarski banki v Mariboru, Aleksandrova cesta 6, v dvorani.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva in preglednikov.
2. Naše kmetijstvo v svetovnem gospodarstvu — Ivan Vesenjaj.
3. Standarizacija. Vnovčevanje kmetijskih pridelkov — Vl. Pušenjak.
4. Organizacija izvoza naših kmetijskih pridelkov — France Jerebič.
5. Kmetijska zbornica — M. Kranjc.
6. Predlogi in sklepi.
7. Volitev načelstva in treh preglednikov računov.
8. Slučajnosti.

Vsaka krajevna kmetijska zveza pošlje na občni zbor za vsakih začetih 20 članov po 1 delegata, ki mora imeti s seboj pismo pooblastilo krajevnega odbora kmetijske zveze.

Udeležiti pa se sme občnega zbora vsak član Kmetijske zveze.

Polovična vožnja v Maribor in nazaj je dovoljena z odlokom žel. ministrstva z dne 7. nov. 1930, št. 21210 in velja od 7. do 13. decembra 1930 za vse proge in vse vlake v dravski banovini razen ekspresnih. Udeleženci obč. zbora Kmetijske zveze kupijo pri odhodnih postajah cele vozne karte do Maribo-

ra, katere jim veljajo tudi za vožnjo nazaj, ako se izkažejo s potrdilom predsedništva občnega zbora, da so se občnega zbora udeležili.

Člani Kmetijske zveze! Pridite na prvo veliko kmetijsko-stanovsko manifestacijo!

Načelnik.

NOVICE

Pošljimo Prekmurcem Mohorjevič knjižice! Knjižice Mohorjeve družbe za l. 1931 se že razpošiljajo in upamo, da jih bodo v teku meseca novembra lahko imeli že vsi naročniki v rokah. Mohorjeva družba je v minulem letu zelo lepo napredovala: šteje 59.064 članov, za 5659 več nego lani. V lavant. škofiji pride en mohorjan na vsakih 24 prebivalcev, v ljubljanski pa na vsa 19 prebivalcev. Najmanj mohorjanov je v Prekmurju. Tam pride v dekaniji Murska Sobota 1 mohorjan še le na vsakih 78 prebivalcev, v dekaniji Dolnja Lendava pa na vsakih 80 prebivalcev. Temu se ne moremo čuditi. Slovenska Krajina je bila tako dolgo ločena od ostale Slovenije in ni imela slovenskih šol. Sedaj je drugače in brezdvomno bi se tudi v Prekmurju našlo lepo število prebivalstva na Mohorjeve knjižice, ako bi jih ljudje le bolje poznali. Zato prosimo letos Mohorjeve družbe vse mohorjane, naj ob priliki, ko bodo prejeli knjižice ali pa plačevali naročnino, darujejo kak dinar v ta namen, da bo Mohorjeva družba naslednje leto lahko poslala nekaj stotin ali celo nekaj tisočev Mohorjevič knjižic brezplačno med Prekmurce ter med slovenske izseljence v Nemčiji in Franciji. Tebi se ne bo skoro nič poznalo, če daruješ 1 dinar, 2 dinarja ali morebiti še več v ta namen, v celoti se bodo na vendar nabrali lepi tisočaki. Vsi Slovenci, pa naj smo doma ali pa na tujem, se bomo pa tem bolj čutili eno in se bomo med seboj bolj poznali in bolj ljubili. — V Koledarju Mohorjeve družbe za leto 1932 bo seve natančno objavljeno, koliko je kaka župnija dala in kako se je porabil nabrani denar.

Umrli je v Mariboru dolgoletni, delavni in vzgledni član Strokovne zveze Anton Polše v starosti 75 let. Obče priljubljenemu članu organizacije kršćanskega delavstva ostani ohranjen časten ter hvaležen spomin in pokoj njegovi duši!

Pomiloščenje na česmrtno ječo. 58-letni Ivan Repatec iz Marenberga je že bil v predvojnem času obsojen zaradi umora neke ženske na česmrtno ječo. Po prevratu so mu odpustili precej let kazni in ga pustili na svobodo. Dne 11. avgusta 1925 je umoril in izropal Repatec v Ribnici na Pohorju Ivana Veroneka iz Remšnika. Radi tega še le po enem letu odkritega umora je bil drugič obsojen na večala, a te dni pomiloščen na česmrtno ječo.

Ustreljen tihotapec. Dne 12. novembra je ustrelila finančna straža v Slatiškem dolu pri Zgornji Sv. Kungoti

ob severni meji tihotapca Gotfrida Lazarja. Ko je hotel prekoračiti državno mejo, so ga že bili aretirali, a je skušal v ugodnem trenutku pobegniti na avstrijsko stran, zasledujoči stražniki so nanj streljali in ga smrtno pogodili.

Električni tok ga je ubil. 18letni Joško Poljanec iz Slov. Bistrice se je učil mizarstva pri strojnem mizarstvu Ingolič v Spodnji Polskavi. Mojster je poslal Joška k sosedu po ročni vozček. In na potu k sosedovim je zagledal fant skozi kozolec napeljano žico, koje namen si je hotel ogledati. Dotaknil se je žice, ki je bila v svrhu električne napeljave in močni tok je pridnega fanta ubil.

Sreča v nesreči. V ponedeljek dne 10. novembra je zdrčal avto trgovca Weissa v Črensovcih na poti iz Strigove v smeri proti domu v vasi Pristova blizu Ljutomera v občestni jarek, kjer se je še trikrat prekucnil. Sreča v nesreči je bila ta, da se potnikom ni pripetilo nič hudega in je bil le prednji del avtomobila močno poškodovan.

Nepazljivost — vzrok požarne nesreče. V vasi Gajevci v župniji Sv. Marjeta pri Moškanjcih so se igrali otroci z užigalicami in zanetili gospodarsko poslopje posestnika Ivana Bratuša. Ogenj je uničil tudi vse pravkar pod streho za zimo spravljene poljske pridelke. Za omejitev požara gre zahvala požrtvovalnim gasilcem.

Smrt znanega slovenskega veleindustrijskega. V Spodnji Hudinji pri Celju je umrl daleč znani veleindustrialec Peter Majdič po dolgi in mukopolni bolezni. Pokopni je bil rojen leta 1862 v Jaršah pri Mengšu v kamniškem okraju. Pred vojno so slovela njegova slovenska mlinska podjetja. Leta 1901 je osnoval v Celju kot nemškutariji konkurenčno podjetje veletrgovino »Merkur« za železnino. Leta 1924 je kupil samostojno tovarno v Štorah, ki izdeluje edina v državi vse vrste ognjestalnega materijala. Blagopokojni Majdič je bil tudi v najtežjih časih slovenstva odločen narodniak. Ostani mu ohranjen med Slovenci časten spomin!

Vrnil se je iz Amerike. Pravijo, da kdor enkrat pogleda v Ameriko, še v drugič gre tja. Mnogi naši izseljenci pa, ko so prišli zadnja leta pogledat v svobodno domovino, niso prei mirovali, da so se za stalno vrnili. Tako tudi kasalski župnik č. g. Frančišek Šaloven. Doleh 24 let je žrtvoval za svoje rojake. Na najlepšem mestu jim je pozidal veliko cerkev sv. Roka, da bodo Slovenci lahko nanjo vedno ponosni. Od postanka Jugoslavije je bila njegova največja želja, da se vrne v ljubljeno domovino. Še le sedaj se mu je ta želja uresničila. Lepo se je spomnil prenovljene cerkve naše ljube Gospe škanulirske v Velenju; poleg g. Jožefa Špenka je njen največji dobrotnik. Čeprav je svoje najboljšo moč pustil v Ameriki, ne misli še na počitek. Tudi mu mi želimo, da bi se izvrstno počutil na zelenem Prevorju, kamor bo odšel duše past.

Vlom v trafiko. V noči od 11. na 12. november so vlomili še neodkriti uzmoviči v Celju v leseno barako na Mariborski cesti, ki je trafika Ane Perbi-

love. Odnegli so tobaka za 6523 Din in 240 Din v gotovini.

Vlom. V noči od 9. na 10. november (od nedelje na ponedeljek) je vlomil neznan tat v hotel »Stara pošta« v Rimskih toplicah. Škoda, katero je povzročil vlomilec, znaša 2800 Din. Sumijo, da je moral biti uzmovič kak domačin, kateremu so bile dobro znane hišne prilike.

Požar. Posestniku Luku Gruberju na Otiškem Vrh pri Slovenjgradcu je zgorela hiša in gospodarsko poslopje, ki sta bila pod eno skupno streho. Škoda znaša 15 tisoč Din.

Požigi v okolici Bleda na Gorenjskem. Zadnji dve leti je bilo v okolici Bleda nad 20 požarov, ki so bili vsi podtaknjeni od peklenske zlobne roke. Požigalec zažiga le kmetijske domove, in to vedno v noči ob sobotah ali nedeljah. Rad izbruhne tudi požar, ako imajo gasilci kako veselico. V nedeljo dne 9. novembra je uničil podtaknjeni požar posestniku Francu Rogaču deloma hišo in hlev s skednjem. Skrivnostnemu požigalcu še niso mogli do- slej priti na sled.

Svinjska pečenka, vino in strel. V nedeljo dne 9. novembra so pekli fantje iz Brezovske gore pri Krškem skupno prašiča in zalivali pečenko z letošnjim vinom. Proti noči so že bili okajeni in mimo veseljakov je prišel 19letni čevljarski pomočnik Rudolf Goričan iz Leskovca. Posestnik Janez Dimic iz Nemške gore je hotel Goričana udariti z repetir-pištolo po glavi. Napačen je odskočil in nadaljeval pot. Za odhajajočim je počil strel, ki je zadel čevliarja pod levo lopatico in je izstopila krogla pod srcem. Težko ranjenega so pripeljali v bolnico v Krškem.

Vzerna Kmetijska zveza je v Podčetrku 96 članov šteje, ki so že vsi plačali članarino za leto 1931. A župnija ima komaj 950 duš.

Koledarji Kmetijske zveze. Vse krajevne Kmetijske zveze prosimo, da razpečajo koledarje do konca novembra. Samo one kmetijske zveze, ki so dobile koledarje še le te dni, jih obračunajo še le do 15. decembra. — Kmetijska zveza v Mariboru.

»Otroci naše ljube Gospe«, roman po Andersenu, ki je izhajal v podlistku »Nedelje«, je izšel v ponatisu. Povest je izredno živahna, predstavljena v razmere na Štajerskem-Koroškem. Vsaki knjižnici in vsakemu, ki ljubi lepo povest, bo knjiga dobrodošla. Komisijsko zalogo ima Tiskarna sv. Cirila v Mariboru. Cena knjige broširana 15 Din in vezani 26 Din.

Strašen plaz na Francoskem. Dne 13. novembra je zadela strašna plazovna nesreča francosko mesto Lyon. V noči omenjenega dne se je zrušil obronek griča, okoli katerega teče zelo narasla reka Saone, na mestni del San Jean. Zemlja se je utrgala v času od 1. do 4. ure v noči petkrat in pokopala pod seboj 12 deloma sedem- do osem nadstropnih hiš s stanovalci in bolnico z bolniki vred. Razun tega je bilo zasutih 24 gasilcev in policijskih uradnikov, ki so prihiteli takoj po nesreči na pomoč ter pričeli ob svitu luči re-